

Vurdering af læsehastighed og læserigtighed

Sådan beregner du læsehastighed

Du bør beregne læsehastighed både ved højtlesning og ved stillelæsning. Vælg et tekststykke, som du vurderer, er af passende sværhedsgrad for eleven. Tæl, hvor mange ord der er i tekststykket. Der skal helst være mindst 150, men for de yngste elever kan det være lige i overkanten.

Ved højtlesning kan du jo høre, hvornår eleven starter, og hvornår eleven slutter. Ved stillelæsning skal du give signal til eleven om, hvornår læsningen starter, og eleven skal give signal til dig om, hvornår han er færdig med tekststykket.

Brug stopuret på din mobiltelefon, og tag tid fra læsningen starter, til den slutter. Du beregner læsehastigheden (ord/minut) sådan:

$$\frac{\text{antal læste ord}}{\text{læsetid i sekunder}} \times 60$$

Hvis teksten er på 185 ord, og eleven har brugt 2 min. 46 sek. på at læse teksten, så er læsehastigheden:

$$\frac{185}{166} \times 60 = 67 \text{ ord/minut}$$

(tallet afrundes til nærmeste hele tal)

Sådan beregner du læserigtighed

Tag en kopi af den tekst, eleven læser højt for dig. Når eleven højt læser, skal du dels tage tid, dels notere, hvilke ord eleven ikke læser *helt* korrekt, som de står på linjen. Når eleven har læst, tæller du antallet af fejllæsninger, og du kan herefter beregne læserigtigheden (%) sådan:

$$\frac{\text{antal ord i teksten} - \text{antal fejllæste ord}}{\text{antal ord i teksten}} \times 100$$

Hvis der var 185 ord i teksten, og eleven læste forkert i 23 ord, så bliver rigtighedsprocenten:

$$\frac{185 - 23}{185} \times 100 = 88 \%$$

(tallet afrundes til nærmeste hele tal)

Sådan beregner du lixtallet

For at beregne lixtallet skal du optælle antallet af ord i teksten (eller udvælge et tekststykke midt i bogen på ca. 200 ord). I teksten optælles også antallet af 6⁺-ord, dvs. ord på mere end seks bogstaver, og antallet af punktummer.

Lixtallet kan herefter beregnes som summen af den gennemsnitlige meningslængde (Ml) og langordsprocenten (Lo):

$$\text{Lix} = \text{Ml} + \text{Lo}$$

Ml = antallet af ord divideret med antallet af sætninger

Lo = antallet af 6⁺-ord divideret med antallet af ord x 100

Hvis lixtallet er under 10, så vil jeg anbefale, at du i stedet anvender LET-tallet.

Sådan beregner du LET-tallet

LET-tallet (LæseEgnethedsTal) er kun egnet til beregning af læsbarheden for bøger til selvstændig læsning på begyndertrinnet, dvs. til bøger med et lixtal på 10 eller derunder. Hvis LET-tallet er 17 eller derover, så vil jeg anbefale, at du i stedet anvender lixtallet.

LET-tallet består af fem parametre. For hver af disse scores 1-4 point. LET-tallet vil således altid ligge mellem 5 og 20. Du kan se herunder, hvordan LET-tallet beregnes.

	1 point	2 point	3 point	4 point
Antallet af ord i bogen	0-50 ord	51-95 ord	96-140 ord	over 140 ord
Antallet af 6 ⁺ -ord	0-1 ord	2-4 ord	5-7 ord	over 7 ord
Længste sætning i bogen	0-7 ord	8-10 ord	11-12 ord	over 12 ord
Syntaktiske træk	0 forekomster	1 forekomst	2 forekomster	3-4 forekomster
Antal sider	0-8 sider	9-16 sider	17-24 sider	over 24 sider

Antal ord i bogen

Ord på omslag og på titelblad tælles ikke med.

6⁺-ord

Alle ord på mere end seks bogstaver tælles med.

- Ord i talebobler tæller kun med, hvis de bedømmes til at være en del teksten, og hvis de ikke er skrevet med store bogstaver.
- Ord med bindestreg tælles som to (eller flere) ord, fx tælles *sol-seng* som to ord, hvor ingen af ordene er 6⁺-ord, mens *sol-sengene* tælles som to ord, hvoraf det ene er et 6⁺-ord.
- 6⁺-ord, der gentages i teksten, tælles kun én gang.

Længste sætning i bogen

Hvis bogen kun består af enkeltord, enkelte vendinger eller lister, tælles antallet af ord i den længste af disse.

Syntaktiske træk

Der skelnes mellem fire forskellige træk. Hvert af de fire træk tælles kun med én gang. Dvs. der maksimalt kan ”scores” 4 point på dette:

- Brug af forkortelser: fx, osv., m.m. ...
- Brug af negationer: ikke, ingen, intet ...

- Brug af hjælpeverbum + hovedverbum: er gået, havde spist, bliver vækket ...
- Ændringer i verbernes tid: ”Jeg er glad,” sagde pigen.

Antal sider i bogen

Der regnes her med det faktiske antal sider, uanset om der er tekst på siderne eller ej.